

1. PUSTEVNY

Národní kulturní památkou jsou obě stavby architekta Jurkoviče, Maměnka i Libušín, a také stará útulna a zvonička.

Knížecí cesta vedoucí z Trojanovic na Pustevny získala své jméno podle olomouckého arcibiskupa, knížete Františka Saleského Bauera. Postavilo ji totiž olomoucké arcibiskupství jakožto majitel lesů na severní straně Radhoště. Měla sloužit k rozvoji turistického ruchu na Pustevnách a k jejímu dokončení došlo v roce 1911.

2. O PRVNÍCH TURISTECH

Pohorská jednota Radhošť byla založena už v roce 1884. Je tedy nejstarším českým turistickým spolkem.

První lyžaři se v Beskydech objevili až na konci 19. století a ještě pár let trvalo, než se zimní turistika více ujala. Proto se tady turistům zpočátku říkalo „letňáci“. Výraz „luftáci“, používaný v Čechách, tu byl považovaný za příliš pražský.

3. O STROMECH, VĚTRU A SNĚHU

Díky drsnému podnebí chybí mnoha stromům větve z jedné strany.

Radhošťským hřebenem probíhá takzvané evropské rozvodí. Voda ze severní strany musí cestou do Baltského moře urazit 860 km. Voda z jižní strany teče do Černého moře a její cesta Evropou je asi 2,5krát delší.

4. RADEGAST

Slované možná nikdy žádného boha Radegasta neměli. A pokud ano, pak na Radhošti jej asi nikdo nikdy neuctíval.

Čeho byl Radegast bohem? Podle různých autorů byl Radegast bohem rozdílných oborů. Tak se někde můžete dočíst, že to byl bůh slunce, úrody a pohostinství, jinde zase, že byl bohem plodnosti nebo i války. A v některých prvorepublikových průvodcích se uvádí, že byl slovanským bohem obchodu a dokonce průmyslu. Vyberte si...

5. JESKYNĚ BEZ KRÁPNÍKŮ

Jeskyňe v Beskydech jsou tvořeny mezerami mezi skalními bloky. Vstup do nich je nebezpečný a žádná není otevřená pro veřejnost.

V jeskyni Cyrilka na Pustevnách zimují vzácné druhy netopýrů, například kriticky ohrožený vrápenec malý.

6. O REZERVACI RADHOŠŤ

Národní přírodní rezervace chrání hlavně staré bukové lesy na severních svazích Radhoště.

Hořec tolitovitý roste nejen v rezervaci, ale i na loukách celého radhošťského hřebene. Jeho nápadné modré květy můžete vidět celé léto. Patří mezi ohrožené a chráněné rostliny.

7. VIDÍTE DÍKY OVCÍM

Jen díky pastvě ovcí v minulosti byl celý radhošťský hřeben odlesněn a je proto dodnes tak turisticky atraktivní.

Žinčice (syrovátka), která vzniká při výrobě sýra, se používala k léčení v lázních v Rožnově. Každý den ji pastevci nosili do údolí pro lázeňské hosty.

8. O NÁZVECH HOR

Hory v Beskydech často mají názvy, které jinde u nás nenajdete. Používaly se totiž jen v krajích se salašnickým chovem ovcí.

Nejen jednotlivé kopce, ale i název celých hor patří ke jménům, která k nám přinesla takzvaná valašská kolonizace. Proto má název „Beskydy“ také několik pohoří na Slovensku nebo v Polsku. Je to slovo velmi staré, původem snad z Balkánu. Používalo se nejspíš ve významu „horský předěl“.

9. PROČ JE KAPLE DŘEVĚNÁ

Původní kamenná kaple, postavená před více než 100 lety, špatně odolávala horskému podnebí, proto ji po 30 letech obilil šindelem.

Když v roce 1930 při přepravě sochy Radegasta i sousoší Cyrila a Metoděje uvízlo nákladní auto ve strmé zatáčce na Pustevnách, muselo jej odtud druhý den vytahovat 6 párů koní.

VÍTE, ŽE...?

KÁMEN K NÁRODNÍMU DIVADLU

Jedním ze základních kamenů Národního divadla je také kámen z Radhoště. Když byl v roce 1868 dovezen do Prahy, doprovázelo jej slavnostní procesí z Valašska. Vážil 48 centů (asi 2,4 tuny) a měřil 4 x 2,5 x 2,5 metru.

JE RADHOŠŤ VĚTŠÍ NEŽ VESUV?

Spisovatel Josef Heřman Agapit Gallaš (1756–1840) byl lékařem u generálního štábu císařského vojska a díky tomu znal velkou část Evropy. Proto mohl ve svém pojednání o Radhošti napsat, že „Radhošť jest vyšší nežli ohněblížej Vesuvius v kraji napolitánském“. Spletl se asi o 150 metrů, nadmořská výška Vesuvu je přibližně 1280 metrů. (Jeho výška se mění.)

KÝCHAVICE LOBELLOVA

Na hřebenových loukách Radhoště můžete v létě často vidět statnou rostlinu, která může dorůst až 150 centimetrů. V minulosti se její jedovatý oddenek používal v lidovém léčitelství. Prášek ze sušeného oddenku nutí ke kýchání, od toho získala rostlina své jméno.

Obrázky jednotlivých zastavení naučné stezky a další informace o přírodě a krajině CHKO Beskydy najdete na www.valasskakrajina.cz a www.beskydy.ochranaprirody.cz

0 0,5 1 km

datový obsah: © Správa CHKO Beskydy 2008
datový podklad: © ČÚZK 2007, © MO ČR/HÚVVG 2001, © datový sklad AOPK, 2006

Pro Správu CHKO Beskydy vydal ČSOP Salamandr. K vytvoření tohoto materiálu přispěli: Radegast, Lesy České republiky, s.p. a internetový server Beskydy.cz.

Vyrobil Salamandr (www.salamandr.info) / text: Vojtěch Bajer / fotografie: František Jaskula, Michal Šulgan, Vojtěch Bajer, Petra Vlčková, Marie Popelářová, Tomáš Kašpar, Pavla Rechtenbergová, archiv nakladatelství WART – Henryk Wawreczka (publikace „Beskydy a Pobeskydí 1890–1939“) / grafika: sumec+ryšková (www.ryskovasumec.cz) / tisk: Proprint s.r.o.

Zveme vás k návštěvě Naučné stezky Radegast. Stezka vede z Pusteven po hřebeni na Radhošť. Pokud se rozhodnete projít stezku celou, ujdete 5 km a uvidíte 9 panelů. Dozvíte se o tajemném podzemí, o nejasnostech kolem boha Radegasta, o životě na salaši a spoustu dalších zajímavostí o historii a přírodě radhoštského hřebene.

V tomto průvodci se dozvíte nejen o hlavních tématech stezky, ale také si můžete přečíst především to, co už se na panely nevešlo.

Legenda k mapě

- zastávky NS
- turistické značení
- MZCHÚ
- silnice
- souvislá zástavba
- vodní plochy
- vodní toky
- lesy
- ostatní plochy

V případě úrazu volejte Horskou službu

Pohotovostní telefon Horské služby: 606 769 010

Záchranná stanice Pustevny: ☎ 597 431 707, 721 429 188

Záchranná stanice Radhošť: ☎ 723 273 032 (jen SO a NE)

www.beskydy.cz/horskaslužba

Radegast

průvodce po přírodních zajímavostech

